

Verbalsubstantiver, ikke-verbalsubstantiver, tellelighet og bruk av ubestemt artikkel

Øivin Andersen

I denne artikkelen lanseres fire forskningsspørsmål om verbalsubstantiver i norsk, mer spesifikt i bokmål: Er det et klart skille mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver i norsk? Hvis svaret er ja, vil ubestemt artikkel utelukkende opptre med objektsrefererende substantiver. Er dette skillet morfosyntaktisk eller semantisk/pragmatisk? Er grensen mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver (prototypiske substantiver) diskret? Vil tilstedeværelsen av ubestemt artikkel fremtvinge en resultat-/objektsdenotasjon ved verbalsubstantiver med systematisk polysemi (dvs. blokkering), eller kan ubestemt artikkel forekomme med verbale substantiver med prosessbetydning? For å undersøke disse spørsmålene anvendes Norsk aviskorpus for bokmål. Det brukes kwic-konkordanser med manuelle analyser av verbalsubstantivene.

1 Innledning

Denne artikkelen fokuserer på forholdet mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver og hvordan disse to typene substantiver forholder seg til tellelighet, en egenskap som assosieres med prototypiske substantiver. Verbalsubstantivene er, som termen tilsier, hybriddannelser. De er hybride former mellom kategoriene substantiv og verb, som i (1a). De kan opptre som prototypiske ikke-verbale substantiver, som i (1b).

- (1a) bygging av nye gjerder (hybrid form, DB210328)¹
- (1b) ved at de brenner ned en bygning (ikke-verbalt substantiv med spesifikk objektreferanse, AA210327)
- (1c) Tre bygninger ble totalskadd i brannen. (med tallord, AA210317)
- (1d) Trengs disse bygningene i det hele tatt? (med demonstrativ, SA210327)
- (1e) Flere av dem lette etter slektninger som bodde i bygningen. (med bestemt artikkel, AA210328)

Prototypiske substantiver har spesifikk referanse og objektreferanse. Følgelig brukes de også med tallord og kan pluraliseres, jf. (1c). Videre kan de brukes med determinativer (dvs. demonstrativer og possessiver) og artikler (bestemte og ubestemte) som i (1d–e). De har ingen argumentstruktur og har typisk statisk denotasjon (Hopper og Thompson 1985).

Men verbalsubstantiver kan også opptre med avledede verbale egenskaper: De kan opptre med argumenter, som avledet direkte objekt markert med preposisjonen *av*. Denne preposisjonen er spesiell i norsk, og dens funksjoner vil bli diskutert nærmere senere (jf. eksemplene (13a–g) nedenfor). I (1b–e) kan *bygning* erstattes av et prototypisk ikke-verbalt substantiv som *hus*, til forskjell fra *bygging* i (1a).

I denne artikkelen skal jeg forfølge følgende forsknings spørsmål:

1. Er det et klart skille mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver?
2. Er skillet mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver morfosyntaktisk eller semantisk/pragmatisk?
3. Er grensen mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver (typisk tellelige) en diskret grense, slik Grimshaw og formalingvistikken påstår?
4. Vil tilstedeværelsen av ubestemt artikkel i norsk fremtvinge en objekts-/produkt-denotasjon hos verbalsubstantiver med systematisk polysemi (dvs. blokkering), eller kan ubestemt artikkel forekomme med verbale substantiver med prosess-betydning?

I avsnitt 2 beskrives den kognitiv-funksjonelle innfallsvinkelen til substantiver og prototypeteori. Diskusjonen rundt tellelighet er sentral. Avsnitt 3 er en kort oversikt

---

¹ Koden som er plassert bakerst i hvert eksempel (her: DB210328), er kildereferansen slik den forekommer i *Norsk aviskorpus* (jf. del 3). DB står her for avisen *Dagbladet*, og tallene angir publiseringsdatoen 28. mars 2021. Se del 3 for oversikt over avisene som inngår i korpuset og forkortelsene som er brukt om dem.

over metode og datautvalg, og i avsnitt 4 analyseres skillet mellom mengdesubstantiver og objektsdenoterende substantiver basert på et utvalg av norske substantiver.

I avsnitt 5 vil noen grunnleggende påstander hos Grimshaw beskrives og etterprøves for norsk. Verbalsubstantiver deles i to grupper: verbale substantiver og deverbale substantiver. Videre beskrives systematisk polysemi ved verbalsubstantivene. De verbale substantivenes argumentstruktur (særlig avledet direkte objekt) diskuteres. Her spiller preposisjonen *av* en sentral rolle. Nakne substantiver er av spesiell interesse, og bruk av ubestemt artikkel og blokkering utgjør en sentral del av diskusjonen. I avsnitt 6 er fokuset på eksempler som viser oppheving av blokkering.

2 Kognitiv-funksjonelle innfallsvinkler til verbalsubstantiver

Forskningsspørsmål 1 dreier seg om det er et klart skille mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver. For å undersøke dette vil jeg først omtale den kognitive innfallsvinkelen til verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver.

Analyse av språkbrukerne og deres kommunikative strategier er sentrale aspekter ved den kognitiv-funksjonelle tilnærmingen, som i Jackendoffs analyse av engelske substantiver (Jackendoff 1992). Jackendoff avviser den sannhetsfunksjonelle semantikken, som er en arv fra den logiske filosofien. Som han påpeker, er det ingen direkte en-til-en-relasjon mellom språklige uttrykk og den ytre, fysiske verden. Jackendoffs grunnsyn er at denne relasjonen er indirekte og går via språkbrukernes projisering av den persiperte verden gitt av språklige strukturer. Språk og persepsjon er altså tett relaterte fenomener.

Det ovenfor nevnte skillet mellom prototypiske og ikke-prototypiske substantiver (tilsvarende Vendlers skille mellom «perfect» og «imperfect nouns») ble senere et utgangspunkt for det kognitiv-funksjonelle fokuset på prototypeteori. Hopper og Thompson (1985, 156f.) etablerte først et skille mellom prototypiske substantiver og prototypiske verb.

De etablerte et sett av kontrasterende egenskaper for disse to substantivtypene. Prototypiske substantiver har spesifikk referanse mens verb ikke kan referere. Substantiver refererer typisk til objekter i den ytre, fysiske verden mens verb typisk beskriver hendelser. Det prototypiske substantivet er tellelig og kan pluraliseres. Det kan også opptre med determinativer og har statisk betydning mens det prototypiske verbet har dynamisk betydning. Sist, men ikke minst har det prototypiske verbet argumentstruktur mens det prototypiske substantivet mangler argumentstruktur. I denne sammenhengen er det også viktig å legge til at aspekt (enten det er snakk om grammatisk kodet aspekt eller leksikalsk aspekt, også kalt aksjonsart) er en typisk egenskap

som uttrykkes ved eller i verbet. Verbalsubstantivet har egenskaper arvet fra det korresponderende verbet i tillegg til å ha nominale egenskaper som substantiv, og er dermed en hybriddannelse.

Jackendoff skiller mellom tellelige substantiver som *banan* og *bil* (som denoterer homogene grupper), kollektive tellelige substantiver som *regjering* og *komité* (som denoterer heterogene grupper) og ikke-tellelige massesubstantiver som *vann* og *oksygen* (som denoterer substanser). Kollektive substantiver denoterer avgrensede enheter (*bounded entities*) med intern struktur. Det norske kollektivsubstantivet *regjering* denoterer ulike medlemmer med ulik status og ulike funksjoner. Det har med andre ord en semantikk som har en intern struktur. Sistnevnte substantiver har likhetstrekk med Vendlers *accomplishment*-klasse – *gjennomføring* på norsk (Vendler 1967) og Grimshaws samsvarende klasse *complex event nouns* (Grimshaw 1990). Begge disse klassene har klare verbale egenskaper og er typiske hybriddannelser.

Gjennomføringssubstantivet *bygging* i (2) har en intern semantisk struktur. Det innbefatter ulike aktiviteter som planlegging, valg av materialer, arbeidsdeling, utføring av konstruksjonsarbeidene, sikkerhetsvurderinger, etc. Verbet *bygge* er derfor et *complex event*-verb i Grimshaws klassifikasjon. Eksempelet *bygging* i (2) er også avledet av et gjennomføringsverb i Vendlers forstand fordi det er durativt og telisk (*bounded*). Men ved nominaliseringen blir *bygging* atelisk isolert sett. Det er preposisjonsfrasen *av gangbroen* som ved kokomposisjon (Pustejovsky 1998) gjør tolkningen telisk.

(2) da kommunens vedtak om bygging av gangbroen ble vedtatt (BT210318)

142 forekomster av ordet *bygging* ble funnet i delkorpuset (se avsnitt 3). Alle hadde prosessdenotasjon, og alle forekomstene hadde avledet direkte objekt. Konstruksjonen forekom ikke med ubestemt artikkel. Dette er forventet siden produktreferanse blokkeres av *bygning*.

3 Metode

Norsk aviskorpus (<http://avis.uib.no/>) er et monitorcorpus hvor det hentes inn tekster fra ti norske aviser hver dag:

- *Adresseavisen* (AA), Trondheim
- *Aftenposten* (AP), Oslo
- *Bergens Tidende* (BT), Bergen
- *Dagsavisen* (DA), Oslo
- *Dagbladet* (DB), Oslo
- *Dagens Næringsliv* (DN), Oslo
- *Fedrelandsvennen* (FV), Kristiansand

- *Nordlys* (NL), Tromsø
- *Stavanger Aftenblad* (SA), Stavanger
- *Verdens Gang* (VG), Oslo

For å undersøke forholdet mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver i norsk har jeg valgt ut noen substantiver for kwic-analyse med data fra Norsk avis-korpus. Jeg har undersøkt kwic-konkordanser med manuelle analyser av norske verbalsubstantiver. For å begrense materialet har jeg søkt på forekomster fra 01.01.21 frem til 31.03.2021. De manuelle tellingene er basert på denne perioden. For å frem-skaffe flere relevante eksempler er også noen tatt med fra perioden frem til og med august 2021.

Skillet mellom tellelige substantiver og mengdesubstantiver kan observeres ved ulike bestemmere (som determinativer, *dette bildet*, og for eksempel personnavn, som *Churchills maleri*), men bruken av ubestemt artikkel var primært i fokus ut fra hypotesen om blokkering, dvs. om tilstedeværelsen av ubestemt artikkel ville fremtvinge objekts-/produktlesing.

Følgende ord ble analysert: mengdesubstantivet *vann*, for å undersøke om blokkering var til stede. Dette ble også undersøkt ved tre andre mengdesubstantiver: *øl*, *sand* og *oksygen*. Videre ble ordet *maleri* analysert for å undersøke om prosessdenotasjon forekom. Avledningssuffikset *-eri* er mindre produktivt og har lavere frekvens enn det høyproduktive *-ing*. *Tyveri* ble analysert fordi dette ikke er et verbalsubstantiv (**å tyve*), men synes å oppføre seg som om det var det. *Heving* ble analysert fordi det ikke har systematisk polysemi, til forskjell fra *tegning*, som også ble analysert. Dette vil bli drøftet i neste avsnitt.

4 Mengdesubstantiver og objektsdenoterende substantiver

I det prototypiske («perfect noun») substantivsystemet undersøkte jeg om det er et skarpt skille mellom mengdesubstantiver og objektsdenoterende substantiver. Hvis dette er tilfellet, betyr det at den ubestemte artikkelen vil opptre utelukkende ved objektsdenoterende substantiver.

For å etterprøve dette undersøkte jeg først mengdesubstantivet *vann*, som kan opp-tre både objektsdenoterende og som mengdesubstantiv. Treff med substantiv forekom 957 ganger i korpuset. Samtlige av disse hadde mengdedenotasjon, som i (3a). Treff med ubestemt artikkel forekom ti ganger. Alle hadde objektsdenotasjon, som i (3b).

(3a) ... kunne gå tomme for vann i løpet av sommeren. (DA210822)

(3b) da han gikk gjennom isen på et vann i Bergen ... (DB210113)

Ordet *sand* forekom 69 ganger i korpuset. Bruk av ubestemt artikkel forekom ikke, men substantivet opptrådte med ulike måleenheter, som *tonn*, *kilo* og *meter*, jf. (4a–c). Ellers dominerte bruken med nakent substantiv, som i (4d).

- (4a) ... får ikke lenger betalt per tonn sand og salt. (AA210210)
- (4b) En kilo sand og grus veier like mye som ... (AP210110)
- (4c) en del meter med sand (DB210225)
- (4d) Jeg har sett sand i snøen flere ganger. (VG210207)

Ordet *øl* forekom 294 ganger. Det var en ganske jevn fordeling mellom bruk som tellelig substantiv som i (5a) og mengdesubstantiv som i (5b).

- (5a) det å møte to venner over noen øl på byen (tellelig, AA210324)
- (5b) ... tok med seg øl og vin på et hotellrom i Bodø (ikke-tellelig, VG210324)
- (5c) ... folk må få ta seg en øl ... (AA210324)
- (5d) ... drakk nærmere 17 halvliter med øl ... (AA210324)
- (5e) ... helle ut tusenvis av liter øl som hadde gått ut på dato (AA210223)
- (5f) seks bokser øl (DA210220)
- (5g) som tar et glass øl med en kompis (DB210217)

Bruk med ubestemt artikkel som i (5c) forekom 53 ganger. Ordet forekom også med ulike måleenheter og beholdere, jf. (5d–g). Spørsmålet som da tvinger seg frem, er hvorfor mengdesubstantivet *øl* kan opptre med ubestemt artikkel i motsetning til *sand*. Grunnen er at ordet kan opptre med ulike måleenheter og konvensjonaliserte containere som *glass*, *flaske*, *halvliter* og *boks*. I noen kontekster er disse enhetene så forutsigbare ut fra konteksten at de utelates, som i (5c). Hana (1999) kaller dette *pakking* (*packing*).

Det motsatte begrepet til pakking kalles *grinding*, illustrert i (6).

- (6) Du får mye bil for pengene.

Lorentzen (2013) bruker termen *kverning*:

Pelletier (1975) populariserte begrepet kverning (*grinding*), som er en demonstrasjon på at tellbarhet i all hovedsak har grunnlag i betydning, og at konvertering av et substantiv fra tellelig til ikke-tellelig (motsatt av pakking) uansett er mulig med en kontekst som legger til rette for det. (Lorentzen 2013, 9)

Dette tyder på at skillet mellom tellelig og ikke-tellelig substantiv ikke primært er et skille mellom to morfosyntaktisk definerte undergrupper av substantiver, men at skillet er semantisk, jf. (5b) vs. (5c). Lorentzen (2013, 9ff.) påpeker også at ulike tellelige substantiver har større eller mindre forutsetninger for kverning.

Ordformen *oksygen* forekom 109 ganger i delkorpuset. Forekomster med mengdedenotasjon som i (7a) dominerte. Ordformen forekom også med måleenheten *kilo*, vist i (7b).

(7a) et langvarig behov for oksygen fra en gigantisk, hvit tank (DB210324)

(7b) Hver dag forbruker sykehuset 20.000 kilo oksygen ... (VG100328)

Ingen forekomster med ubestemt artikkel ble funnet. *Oksygen* har ikke samme forutsetning for pakking som *øl*. Ordet *øl* kan forekomme med et sett med konvensjonaliserte beholdere, til forskjell fra *oksygen*. De beholderne som forekommer med *oksygen*, er mindre konvensjonaliserte enn de med *øl*.

Ordformen *maleri* forekom 19 ganger i delkorpuset. Den opptrådte to ganger med mengdedenotasjon som i (8a). I disse tilfellene betegner *maleri* en kunstnerisk aktivitet. Ordet forekom 11 ganger med ubestemt artikkel og hadde da alltid objektsdenotasjon, illustrert i (8b).

(8a) Påvirkningen fra tysk nyfigurativt maleri er åpenbar ... (SA2108110)

(8b) når det dukker opp et maleri på auksjonshuset (DB210226)

(8c) Winston Churchills maleri av Marrakech ble solgt ... (AP210302)

(8d) Salget av maleri av Vilhelm Hammersøy har ført til at ... (DB210319)

Ordet forekom med også andre bestemmere, som i (8c–d). I (8c) har preposisjonsfrasen *av Marrakech* patienslesing, og i (8d) har *av Vilhelm Hammersøy* agenslesing. Det faktum at *maleri* kan brukes med bestemmere og er tellelig, samt at forekomstene med preposisjonsfrase med *av* ikke er avledede direkte objekter, men har andre semantiske roller, som agentiv i (8d), tyder på at *maleri* er et ikke-verbalt substantiv.

Ordformen *tyveri* er per definisjon et ikke-verbalt substantiv fordi den ikke har noe korresponderende verb **å tyve*. Ordformen forekom 67 ganger i delkorpuset. Den forekom 19 ganger med etterstilt preposisjonsfrase med *av*. I 18 av disse tilfellene hadde preposisjonsfrasen patiensdenotasjon, som i (9a). I ett tilfelle, vist i (9b), forekom agensdenotasjon. Dette tyder på at *tyveri* uten paradigmatiske støtte (**å tyve*) i større grad enn *maleri* (med paradigmatiske støtte av *å male*) viser verbale egenskaper.

(9a) Sørlendingen byr også på et tyveri av et juletre. (SA210325)

(9b) ... og spesielt tyveri av person på offentlig sted. (AA210215)

Verbalsubstantivet *tegning*, illustrert i (10a–b), hadde 130 forekomster i delkorpuset. Både prosess- og resultatdenotasjon forekom (dvs. at leksemet har systematisk polysemi). Bruk med ubestemt artikkel forekom 14 ganger, alle med produktdenotasjon.

(10a) at aksjene skal selges umiddelbart etter tegning og tildeling (DN210107)

(10b) da han fikk se en tegning av en jente og en gutt (SA210316)

Verbalsubstantivet *heving* hadde 31 forekomster i delkorpuset. Bruk med nakent substantiv, som i (11a), dominerte. Bruk med ubestemt artikkel forekom tre ganger, se (11b–d).

(11a) Nå krever de heving av kjøpet. (AP210301)

(11b) Isolert sett vil det gi en heving av gjennomsnittlige lønninger ... (DN210215)

(11c) Med en heving vil det ikke være en kamp om ... (DN210126)

(11d) Vi er ikke for en heving av BSU-taket. (DA210118)

Eksemplene (11b–c) har prosessdenotasjon, og blokkering er opphevet (for drøfting av dette, se avsnitt 6 nedenfor), dvs. at prosessdenotasjon brukes etter ubestemt artikkel. En merkelig forskjell mellom verbalsubstantivene *tegning* og *heving* er at førstnevnte har systematisk polysemi mens sistnevnte ikke har det. Det korresponderende verbet *å tegne* har typisk *effisert* objekt. Et *effisert* objekt er et objekt som blir til ved verbalhandlingen (Faarlund, Lie og Vannebo 1997, 718).

I motsetning til *tegning* viser ikke *heving* den forventede systematiske polysemien som tydelig fremtrer ved *tegning*. Begge disse verbalsubstantivene er avledet fra transitive verb: *å tegne* og *å heve*. Forklaringen på dette finner vi ved å se på det korresponderende direkte objektet som overføres ved nominaliseringsprosessen. Verbet *å tegne* tar gjennomgående et *effisert* objekt. Verbet *å heve* tar derimot ytre objekter, dvs. objekter som har eksistens før verbalhandlingen (Faarlund, Lie og Vannebo 1997, 717f.). *Tegning* vil da på grunn av sin leksikalske betydning naturlig produsere produktsubstantiver til forskjell fra *heving*, enten verbet betyr 'å flytte noe til et høyere nivå' eller 'å kansellere en avtale'. Dette viser at den systematiske polysemien ved verbale substantiver manifesterer seg forskjellig for de ulike verbalsubstantivene. De prosessrefererende forekomstene av *tegning* var alle ikke-tellelige, og substantivet forekom ikke med ubestemt artikkel.

Dette viser at det ikke er noe klart skille mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver i norsk (jf. forskningsspørsmål 1). Eksemplene sår også tvil om skillet mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver er av morfosyntaktisk art. Funnene peker mer i retning av skillet som et semantisk skille (jf. forskningsspørsmål 2).

5 Grimshaw, verbale vs. deverbale substantiver og systematisk polysemi

Grimshaw fremstiller verbets argumentstruktur som en strukturert representasjon som har prominensrelasjoner; det eksterne argumentet er høyere i hierarkiet enn interne argumenter (prominensteorien om argumentstruktur, se Grimshaw (1990, 8ff.) for detaljer).

Prominensteorien fremhever at et predikats argumentstruktur (heretter AS) har egen intern struktur. Dette påvirker predikatets grammatiske egenskaper på flere måter. Predikatets AS er en refleks av predikatets leksikalske semantikk. AS bør korrespondere med grunnleggende trekk ved predikatets leksikalske betydning, og AS skal kunne avledes fra predikatets leksikalske betydning (Grimshaw 1990, 8ff.). Noen av disse trekkene ved AS overføres ved nominalisering av de verbale substantivene ifølge Grimshaw.

Dette sees tydeligst ved det avledede direkte objektet ved det korresponderende verbalsubstantivet. Det avledede direkte objektet opptrer i form av en preposisjonsfrase med preposisjonen *of* (tilsvarende den norske preposisjonen *av*), jf. (12a–b).

(12a) ... han sparket ballen unna. (DA210122)

(12b) hans sparking av ballen

Grimshaws syn er at skillet mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver er et diskret skille og kan avdekkes ved å kombinere prossessbetydning og tilstedeværelse av argumentstruktur. I det følgende vil Grimshaws hypotese bli søkt etterprøvd.

Substantiver i norsk kan deles inn i verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver. De førstnevnte (som *tegning*) har et avledningsforhold til et korresponderende verb mens de sistnevnte (som *bilde*) ikke har det, jf. (13a–b):

(13a) Den er dekorert med partiets logo og en tegning av Erna Solberg. (VG210804)

(13b) Den er dekorert med partiets logo og et bilde av Erna Solberg.

I (13a) kan verbalsubstantivet *tegning* (av *å tegne*) erstattes av det tellelige ikke-verbalsubstantivet *bilde* som i (13b). Begge har objektsdenotasjon, men i (13a) har *tegning* produktdenotasjon, dvs. en underklasse av objektsdenotasjon.

Verbalsubstantivene kan videre inndeles i verbale substantiver og deverbale substantiver. Verbale substantiver er oftest substantiver på avledningssuffikset *-ing*. Deres betydning er å angi selve handlingen/aktiviteten: *skrivning* 'det å skrive'. Flere av denne typen ender på *-ning*, som *granskning* og *undervisning* (Faarlund, Lie og Vannebo 1997, 99). Videre sier Faarlund, Lie og Vannebo (1997) at betydningen i mange tilfeller har «forskjøvet seg» noe fra den opprinnelige handlingsbetydningen; *tegning* kan bety 'det å tegne', men brukes ofte om resultatet av handlingen, dvs. produktet, som i (13a). I flere tilfeller er produktbetydningen den vanligste, som i *avling*, *rustning* og *skapning*. De verbalsubstantivene som angir produktet av den korresponderende verbbetydningen, kalles deverbale substantiver. I noen tilfeller resulterer dette i systematisk polysemi (Andersen 2003, 19f.). Noen nominaliseringer har en innebygget tvetydighet hvor et nominal med prosessbetydning ser ut til å knytte til seg argumenter, i motsetning til produktbetydningen av det samme nominalet. Dette fenomenet kalles systematisk (eller komplementær) polysemi (*logical polysemy*, se Pustejovsky (1998, 31ff.)). En grunnleggende egenskap ved systematisk polysemi er at tvetydigheten ikke er begrenset til enkeltstående, isolerte leksemer, men gjelder en hel klasse av leksemer, i dette tilfellet verbale og deverbale nominaliseringer.

Bakgrunnen for dette skillet er følgende: Flere studier beskriver det parallelle forholdet mellom verbs aspektegenskaper på den ene siden og tellelighet/ikke-tellelighet ved avledede og ikke-avledede substantiver (Alexiadou 2001; Alhaug 1971; Comrie og Thompson 1985; Grimshaw 1990; Koptjevskaja-Tamm 1993; Lødrup 1989; Manning og Sag 1998; Vendler 1967). Den grunnleggende antakelsen er at det avledede korresponderende verbalsubstantivet får overført verbets aspektegenskaper slik at perfektivitet resulterer i tellelighet ved verbalsubstantivet og imperfektivitet resulterer i ikke-tellelighet. I Andersen (2007) anvendte jeg termen *deverbal noun* som en generell term for alle substantiver som kan sees på som avledet av et korresponderende verb (Andersen 2007, 57ff.). I publikasjoner om dette emnet på norsk har jeg brukt den vanlige norske termen *verbalsubstantiv* (jf. Faarlund, Lie og Vannebo 1997, 97ff.). Taher (2015) diskuterer to aktuelle termer som anvendes på ulik måte i den engelskspråklige litteraturen: *verbal noun* og *deverbal noun*. For norsk er disse to termene aktuelle for beskrivelsen av norske verbalsubstantiver. Ut fra dette kan man dele de norske verbalsubstantivene i to hovedgrupper: verbale substantiver og deverbale substantiver. Et verbalt substantiv tilsvarende i hovedtrekk det Vendler (1967, 1968) kalte «imperfect noun» dvs. «a noun which have a live and kicking verb inside itself» (Vendler 1967, 131).

Verbale substantiver kan få overført deler av det korresponderende verbets argumentstruktur (særlig det direkte objektet) og kan undertrykke det grammatiske subjektet. I (14a) er *bilen* direkte objekt for det transitive verbet *parkere*. I (14b) blir det direkte objektet overført ved nominaliseringen og markert ved preposisjonen *av*.

- (14a) omtrent der Anders Behring Breivik parkerte bilen ... (DA210720)
- (14b) parkeringen av bilen foran KFUM-bygget
- (14c) Platen inneholdt taler av Churchill. (opphav)
- (14d) et kjede av gull (materiale)
- (14e) Møtet ble ledet av utenriksministeren. (agens)
- (14f) et vedtak av Norges Idrettsforbund. (verbalsubstantiv)
- (14g) ledelsen av firmaet (x ledet firmaet)

Preposisjonen *av* i norsk kan uttrykke en rekke betydninger. Faarlund, Lie og Vannebo (1997) nevner blant annet opphav (14c), materiale (14d), agens ved passivkonstruksjoner (14e) og ved verbalsubstantiver (14f). Ved verbalsubstantiver uttrykker *av* gjerne en patiensrolle, som i (14g). (14c–f) viser ulike leksikalsk-semantiske funksjoner ved preposisjonen *av*. (14g) skiller seg fra de andre bruksmåtene av preposisjonen *av*. Her brukes preposisjonen som en grammatisk partikkel hvis funksjon er å angi at det direkte objektet ved verbet *lede* er overført i nominaliseringen. Grimshaw kaller den tilsvarende engelske preposisjonen *of* en *theta transmitter* (som i *The examination of the patient took a long time*). Min oversettelse av denne termen er *argumentstruktureoverfører*. Avledet direkte objekt ved verbalsubstantiver er et signal om at avledningen er et verbalt substantiv snarere enn et deverbalt substantiv. Men dette er ikke et vanntett skille i norsk. Leksikalsk og grammatisk funksjon ved denne preposisjonen kan sammenfalle i en tvetydig nominalisering. I (15a) er *av* leksikalsk brukt, *av fisken* er et adverbialledd, og aktiviteten er atelisk (uavsluttet). I (15b) er aktiviteten telisk (avsluttet), og *fisken* er direkte objekt, dvs. et overført argument.

- (15a) Katten spiste av fisken.
- (15b) Katten spiste fisken.
- (15c) kattens spising av fisken

Frasen *av fisken* i (15c) er da enten et avledet direkte objekt fra (15b) med telisk lesing eller det adverbiale leddet i (15a) med atelisk lesing. (15c) er både morfosyntaktisk og semantisk tvetydig.

Deverbale substantiver overlapper delvis med Vendlers term *perfect noun*, dvs. et prototypisk substantiv med objektsreferanse uten argumentstruktur, som i (16a). Et *perfect noun* er et prototypisk substantiv som *hus* (i 16b).

(16a) Natten før bygningen raste sammen ... (deverbalt substantiv, VG210625)

(16b) etter at huset raste sammen (*perfect noun*, BT210417)

Det fins ingen sikre og gjennomgående kriterier for å skille mellom verbale og deverbale substantiver i norsk. Men prosessdenotasjon og tilstedeværelse av avledet direkte objekt ved den verbale avledningsbasen peker i retning av tolkning som verbale substantiver.

Av interesse for denne undersøkelsen er forekomster av nakne substantiver. Ifølge Faarlund, Lie og Vannebo (1997) er et nakent substantiv et substantiv som opptrer uten bestemmere i form av bøyningssendelser eller adledd. I (17a) er *vann* et nakent substantiv til forskjell fra *vann* i (17b).

(17a) Før dette ble nemlig kongelige barn døpt i vann fra Jordan. (DB210814)

(17b) I fjor sommer var det en bil som trillet i et vann i Sogn ... (BT210814)

Nakne substantiver har ikke referensiell funksjon (Faarlund, Lie og Vannebo 1997, 293). Nakne verbale substantiver analyseres som avledede substantiver som viser alle de aspektuelle trekkene ved de generiske, ikke-tellelige substantivene, dvs. ateliske, vedvarende aktiviteter. Vendlers term *imperfect noun* inkluderer denne klassen, som overlapper med den vi kaller verbale substantiver, dvs. de verbalsubstantivene som har argumentstruktur. Brinton og Traugott (2005) argumenterer for at engelske nominaliseringer på *-ing* produserer generiske massesubstantiver fordi suffikset konverterer en situasjon til en aktivitet. Det betyr at den situasjonen som er beskrevet ved verbet, blir en durativ, atelisk og dynamisk aktivitet. Eller som Langacker (1991, 26) formulerer det: Avledningene blir generiske, ikke-tellelige fordi suffikset konstruerer en hendelse holistisk og homogent. Dette resulterer i et fravær av grense (atelisitet), noe vi også har ved generiske mengdesubstantiver som i (18).

(18) tørking av våte sko og vasking av skittent tøy (AA210107)

Substantivene *tørking* og *vasking* er her ateliske fordi de mangler forankring i tid og rom. Tillegg av ubestemt artikkel som i *en tørking* og *en vasking* vil tilføre uttrykkene

forankring i tid og rom (jf. Mækelberghe og Heyvart (2016, 49) for tilsvarende analyse av engelsk). Jeg kommer tilbake til dette i avsnitt 6.

Prototypisk bruk av ubestemt artikkel hevdes å være uforenlig med disse verbale substantivenes aspektuelle, ikke-tellelige status (Mækelberghe og Heyvart 2016, 36). Min hypotese om dette vil da være at bruk av ubestemt artikkel, ved systematisk polysemi, vil fremtvinge en tolkning som deverbalt tellelig substantiv med produktreferanse (f.eks. *tegning*). Systematisk polysemi ved verbalsubstantiver fremtrer som en prosess- vs. produktlesning. Et eksempel er *tegning*, hvor (19a) er prosess og (19b) er resultat:

(19a) ... fikk se en tegning av en jente og en gutt ... (SA210316)

(19b) En tegning av Albert Åberg på statens barnehus på Hamar... (AP210826)

I (19a) har *tegning* prosessbetydning og har argumentstruktur fordi frasen *av en jente og en gutt* er et direkte objekt som er overført i nominaliseringsavledningen. Dette er et signal om at *tegning* i (19a) er et verbalt substantiv. Forekomsten av samme leksem i (19b) er et deverbalt substantiv uten argumentstruktur blant annet fordi det samme leksemet opptrer med produktbetydning og kan opptre i flertall. Preposisjonsfrasen *av Albert Åberg* kan erstattes av en ikke-deverbal substantivfrase, som *bilde* i (20), og opptre i flertall:

(20) et bilde av Albert Åberg

Preposisjonen *av* i preposisjonsfrasen i (20) tolkes som leksikalsk med betydningen 'som fremstiller'. Et problem er at slike etterstilte preposisjonsfraser hvor et ikke-deverbalt substantiv er kjerne, er tvetydige:

(21) et bilde av Munch

I (21) kan *av Munch* tolkes agentivt (Munch har laget bildet) eller resultativt (bildet fremstiller Munch). Konteksten vil i disse tilfellene klargjøre hvilken tolkning som foreligger.

Systematisk polysemi kan også gi seg utslag i leksikalsk differensiering hvor den produktive nominaliseringen på *-ing* har prosessbetydning, som i (22a) mens det andre suffikset (for eksempel *-ning*, *-else* eller *-eri*) har produktbetydning, som i (22b):

(22a) Storstilt bygging av demninger ... (DA210721)

(22b) Bydelskontorene ... ligger i samme bygning som Helsedirektoratet. (AP210213)

I (22a) opptrer det nakne verbale substantivet *bygging* med betydningen 'det å bygge' med etterstilt avledet direkte objekt markert med argumentstruktureoverføreren *av*. I (22b) opptrer *bygning* uten avledet argumentledd og har produktreferanse.

I noen tilfeller fører den leksikalske differensieringen til større semantisk avstand og spesialisering av betydning. I (23a) opptrer *vekking* som verbalt substantiv, og *vekking* er her atelisk isolert sett. I (23b) har *vekkelse* fått en betydningsspesialisering som har med religion å gjøre.

(23a) Til gjengjeld har hun gått diverse runder med vekking av fire tenåringer ... (AP200502)

(23b) Aktivert på den rette måten ville det føre til en åndelig vekkelse. (SA200624)

En annen semantisk spesialisering, uten leksikalsk differensiering, kan også finne sted ved verbalsubstantiver med nullavledning (konversjon), som ved salg i (24a–b).

(24a) forbud mot salg av bensin- og dieslbiler fra 2035 (SA210816)

(24b) Stort salg på elsykler hos Birk Sport (DB210817)

(24c) I 2021 brukes kontanter ved sju prosent av alle salg ... (DB210818)

Preposisjonsfraser med *på* i uttrykk med *salg* kan også være adverbialledd med stedsbetydning, jf. (24c). I (24a) har verbalsubstantivet *salg* betydningen 'det å selge' og har et avledet direkte objekt kodet med den grammatiske markøren *av*. I (24b) har *salg* fått en tilleggsbetydning: 'det å selge noe til lavere pris enn vanlig utsalgspris'. Den spesialiserte betydningen finner man ikke igjen i det korresponderende verbets semantikk. I (24b) ser det ut til at *salg* har mistet evnen til å ta direkte objekt markert med *av* til tross for at det har prosessbetydning.

Det faktum at *vekkelse* og *bygning* ikke kan ha prosessbetydning, kalles blokkering (Malchukov 2004, 59f.). Prosessbetydningen i *vekking* og *bygging* blokkerer for at *vekkelse* og *bygning* kan ha prosessbetydning. Men dette varierer fra verbalsubstantiv til verbalsubstantiv. Typiske varselskilt langs vei, som *Sprengning pågår* med klar prosessdenotasjon, er ikke uvanlige. I dette tilfellet ser det ut til at semantiske seleksjonsregler for subjektet til verbet *pågå* spiller inn. Dette verbet selekterer et hendelsesdenoterende subjekt som kan opptre både med bestemt artikkel, som i (25a), og i flertall som i (25b):

(25a) ... smittesporingen pågår fortsatt. (AA210214)

(25b) Forhandlingene pågår fortsatt. (VG210528)

(25c) Saksbehandling pågår allerede i åtte av sakene. (AP210201)

Men hvis subjektet er et nakent verbalsubstantiv som i (25c), blir tolkningen prosessorientert.

Grimshaws tilnærming inneholder mange interessante hypoteser, men den mangler empiriske data som kan styrke hennes påstander. Hypotesene bygger utelukkende på hennes egen intuisjon, som er styrt av Chomskys styrings- og bindings-teori. Det som er karakteristisk for Grimshaws formalingvistiske tilnærming til verbalsubstantivene, er fraværet av referanse til språkbrukerne selv. En grunnleggende påstand i denne tilnærmingen til lingvistik er at grensen mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver er diskret, dvs. ikke-graduell.

Det er flere ting som tyder på at dette ikke er en diskret grense. Det fins ingen klare kriterier for å skille mellom verbalsubstantiver og ikke-verbalsubstantiver for norsk. En grunn er at kriteriet med tilstedeværelse av avledet direkte objekt kun omfatter verbalsubstantiver avledet av transitive verb. En annen grunn er at selv ved transitive avledninger blir det avledede direkte objektet ikke kodet eksplisitt. Verbet *kjøre* er transitivt, men kan opptre uten avledet direkte objekt i nominaliseringen hvis det klart fremgår av konteksten hva som er direkte objekt for *kjøring* i (26). Se også eksemplene (10a) og (11c) ovenfor.

(26) Nå forventes det mye kjøring, som gir økte drivstoffpriser. (BT210707)

I tillegg er det ting som tyder på at verbalsubstantiver diakront sett kan miste sin forbindelse med sitt korresponderende verb og bli oppfattet som ikke-deverbale substantiver. Substantivet *kløft* står forholdsvis fjernt fra verbet *kløve*. Produktet av 'det å kløve' er 'kløft'. Dette substantivet har i beste fall en uklar forbindelse med det korresponderende verbet. Det har ingen argumentstruktur og oppfører seg som et prototypisk ikke-verbalt substantiv. Men andre verbalsubstantiver av samme morfologiske type, som *drift* i (27), oppfører seg mer som verbale substantiver:

(27) hjelp med alle sider ved drift av barnehager (DB210312)

Denne konstruksjonen forekom 71 ganger i aviskorpuset. Alle hadde prosessdenotasjon og inneholdt avledet direkte objekt. Bruk av ubestemt artikkel forekom ikke.

Substantivet *kveld* vil høyst sannsynlig bli oppfattet som et ikke-deverbalt substantiv, men kan tolkes som en gammel metaforisk avledning av verbet *kvele*. Produktet av 'å kvele dagen' er da 'kveld'. Det ser ut til at en eventuell forbindelse mellom verb og substantiv for vanlige språkbrukere ikke lenger er til stede. Det ser derfor ut til at tilstedeværelse av argumentstruktur er leksikalsk semantisk drevet. Jo større avstand mellom semantikken i det korresponderende verbet og semantikken i verbalsubstantivet, desto mindre sannsynlighet for tilstedeværelse av argumentstruktur. Hvis avstanden blir for stor eller faller bort, kan et verbalsubstantiv bli tolket som et ikke-

verbalsubstantiv. Det tyder på at grensen mellom verbalsubstantiv og ikke-verbal-substantiv ikke er diskret.

6 Ubestemt artikkel og bruk av prosessdenoterende verbal-substantiv

I innledningen stilte vi spørsmålet om ubestemt artikkel kan forekomme i kombinasjon med prosessdenoterende verbale substantiver. Flere eksempler fra avis-korpuset viser at dette er fullt mulig, jf. (28a–c):

(28a) Isolert sett vil det gi en heving av gjennomsnittlige lønninger ... (DN210215)

(28b) Med en heving vil det ikke være en kamp om ... (DN210126)

(28c) Vi er ikke for en heving av BSU-taket. (DA210118)

Det synes å være noen kontekster som inviterer til denne bruken, blant annet presenteringskonstruksjonen, som klart assosieres med ubestemt artikkel både ved ikke-deverbale som *gnist* i (29) og deverbale substantiver som i (30):

(29) ... det var en gnist fra en pipe som startet den store bybrannen ... (DA200726)

(30) Det var en skyting utenfor Det hvite hus. (DB200810)

En annen interessant bruk av ubestemt artikkel i denne sammenhengen kan beskrives ved hjelp av teorien om mentale rom (*mental spaces*) (jf. Fauconnier 1994; Langacker 1987, 1991). Det er et grunnleggende skille mellom basisrommet (*basic space*), det generiske rommet (*generic space*) og det virtuelle rommet (*virtual space*). Basisrommet refererer til situasjonstyper som finner sted i vår reelle, ekstensjonale verden, mens det virtuelle rommet angir en mulig verden.

Langacker formulerer dette slik:

We distinguish between three distinct spaces in which the language user can situate a gerund: actual or base space, which represents the mutually known or “actual” spatiotemporal world of interlocutors; generic space, which represents a fragment of the speaker’s conception of how the world is structured (...) and finally the virtual space which involves the setting up of a new space different from the base space and linked to it (Langacker 1991, 106).

Det er med andre ord snakk om en etablering av et nytt rom som er forskjellig fra basisrommet, og som er forbundet med det Langacker kaller rombygging (*space building*).

Det virtuelle rommet kommer særlig til uttrykk i uttrykk som har fremtidsreferanse (ofte prediksjon), eventualitet (som for eksempel betingelsesetninger, se Dancygier og Sweetser 2009) og negasjon. Mine data fra avisorpuset viser at det er en ganske klar tendens til at bruken av ubestemt artikkel ved prosessdenoterende verbale substantiver ofte forekommer i det virtuelle rommet.

I det undersøkte verbale prosessdenoterende substantivet *sparking* forekom denne ordformen fire ganger med ubestemt artikkel, alle med referanse til det virtuelle rom. Se (31a–d):

(31a) ... at klubbledelsen ikke har diskutert en sparking av Brakstad. (VG001026)

(31b) ... at en sparking av Hareide alene ikke vil løse problemene. (DB120523)

(31c) ... at en sparking av Jang ville være bekymringsverdig ... (DB131209)

(31d) Ingen støttet henne i en sparking av Brekke. (AP161210)

Tilsvarende eksempler ved det verbale substantivet *skjerping*, jf. (32a–b):

(32a) Universitetet i Oslo og leder i partilovnemnda varsler en skjerping av loven. (AA200506)

(32b) Hun krever også en skjerping av retningslinjene for ... (AA200220)

(32c) I fjor høst fulgte Stortinget opp med blant annet en skjerping av strafferammene ... (DA210115)

Søk på *en skjerping av* ga 13 treff. Alle hadde prosessdenotasjon. Men ett av treffene, vist i (32c), var ikke i det virtuelle rommet. Dette tyder på at blokkeringsoppheving også kan forekomme utenfor det virtuelle rommet, men at tendensen til å forekomme i det virtuelle rommet er sterk.

Vi har sett eksempler på at nakne verbale substantiver refererer til en atelisk aktivitet som mangler forankring i tid og rom (jf. eksempel (18) ovenfor). Bruken av ubestemt artikkel avgrenser en aktivitet i tid og rom og etablerer en spatiotemporal grense og dermed telisitet i basisrommet. Ved bruk i det virtuelle rommet situeres prosessen (for eksempel *sparking* i (31a–d) ovenfor) i en virtuell, hypotetisk verden (for liknende konstruksjoner i engelsk, jf. Maekelberghe og Heyvaert 2016).

Det som er felles for disse konstruksjonene, er at de ikke refererer. Referanse impliserer eksistens. Disse prosessdenoterende verbalsubstantivene har kun potensiell referanse i en mulig verden. I mange av disse konstruksjonene kan man sette inn adjektivet *eventuell* mellom artikkelen og verbalsubstantivet, som i (31a–d).

7 Konklusjon

Det første forskningsspørsmålet handlet om hvorvidt det er et klart skille mellom mengdesubstantiver og tellelige substantiver. Mine data viste at dette skillet er uklart, og at skillet mellom disse to typene ikke er morfosyntaktisk, men snarere semantisk/pragmatisk (forskningsspørsmål 2).

Det tredje forskningsspørsmålet dreide seg om hvorvidt grensen mellom verbal-substantiver og ikke-verbalsubstantiver er diskret. De fremlagte dataene viser at grensen er uklar. Det er et klart tegn på vaghet. Substantiver som ikke er avledet fra korresponderende verb, viser mange av de sentrale egenskapene ved verbalsubstantiver, jf. typen *tyveri*. Forholdet mellom *maleri* (av *å male*) og *tyveri* (*å tyve) er interessant fordi *tyveri* oppviser flere verbale egenskaper enn *maleri* til tross for manglende paradigmatiske støtte. Dette tyder på at semantiske føringer som hendelsesdenotasjon og analogipåvirkning (*tyveri* blir analysert analogt med verbalsubstantiver av samme type) er medvirkende årsaker.

På den annen side synes det ganske klart at skillet mellom et verbalt substantiv og dets korresponderende verb er et diskret skille. Det oppstår aldri noen tvil om dette skillet. Men klassifikasjonen innen substantivklassen mellom verbalsubstantiver og prototypsubstantiver er uklar og i endring. Det er diakrone aspekter som tyder på at nydannede verbalsubstantiver har en sterk forbindelse med sitt korresponderende verb, men at denne forbindelsen svekkes over tid, og at verbalsubstantivene ender opp som ikke-verbale substantiver (jf. Andersen 2007).

Det fjerde forskningsspørsmålet dreide seg om hvorvidt tilstedeværelsen av ubestemt artikkel ville fremtvinge blokkering. Undersøkelsen viser at tilstedeværelsen av ubestemt artikkel ikke nødvendigvis fremtvinger entitets-/resultatbetydning av verbalsubstantivet, men bruken av ubestemt artikkel ved prosessbetydning forandrer atelisk aspekt til telisk og fremstiller prosessen som et holistisk og telisk fenomen. Et interessant fenomen er at dette har en tendens til å finne sted i det virtuelle rommet.

Referanser

- Alexiadou, Artemis. 2001. *Functional structure in nominals: Nominalization and ergativity*. Amsterdam: John Benjamins.

- Alhaug, Gulbrand. 1971. «En datamaskinell undersøkelse av suffiksvekslingen -ing/-ning i moderne norsk». Masteroppgave, Universitetet i Bergen.
- Andersen, Øivin. 2003. «Noen sentrale egenskaper ved deverbale substantiver i norsk bokmål». *Nordiske studiar i leksikografi* 7: 16–28.
- Andersen, Øivin. 2007. «Deverbal nouns, lexicalization and syntactic change». *Nordic Journal of Linguistics* 30 (1): 55–86.
- Brinton Laurel J. og Wlizabeth Closs Traugott. 2005. *Lexicalization and language change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, Bernard og Sandra A. Thompson. 1985. «Lexical nominalization». I *Language typology and syntactic description. Volume III: Grammatical categories and the lexicon*, redigert av Timothy Shopen, 349–398. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dancygier, Barbara og Eve Sweetser. 2009. *Mental spaces in grammar. Conditional constructions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Faarlund, Jan Terje, Svein Lie og Kjell Ivar Vannebo. 1997. *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fauconnier, Gilles. 1994. *Mental spaces*. 2. utg. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grimshaw, Jane. 1990. *Argument structure*. Cambridge MA: MIT press.
- Hana, Filip. 1999. *Aspect, eventuality types and nominal reference*. New York: Garland publication.
- Hopper, Paul J. og Sandra Thompson. 1985. «The iconicity of the universal categories “noun” and “verb”». I *Iconicity in syntax. Proceedings of a symposium in iconicity in syntax*, redigert av John Haiman, 151–186. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Jackendoff, Ray. 1992. «Parts and boundaries». I *Lexical and conceptual semantics*, redigert av Beth Levin og Steven Pinker, 9–45. Oxford: Blackwell.
- Koptjevskaja-Tamm, Maria. 1993. *Nominalizations*. London: Routledge.
- Langacker, Ronald R. W. 1987. *Foundation of cognitive grammar. 1. Theoretical prerequisites*. Stanford CA: Stanford University Press.
- Langacker, Ronald R. W. 1991. *Foundation of cognitive grammar. 2. Descriptive applications*. Stanford CA: Stanford University Press.
- Lorentzen, Erlend Astad. 2013. «Om nominal tellelighet». Masteroppgave, Universitetet i Bergen.
<https://bora.uib.no/bora-xmlui/handle/1956/6758>
- Lødrup, Helge. 1989. *Norske Hypotagmer. En LFG-beskrivelse av ikke-verbale hypotagmer*. Oslo: Novus Forlag.
- Mackelberghe, Charlotte og Liesbet Heyvaert. 2016. «Indefinite Nominal Gerunds, or the Particularization of a Reified Event». *English Studies* 97 (3): 317–340.

- Malchukov, Andrej. 2004. *Nominalization/verbalization: Constraining a typology of transcategorial operations*. München: Lincom.
- Manning, Christopher D. og Ivan A. Sag. 1998. «Argument structure, valence, and binding». *Nordic Journal of Linguistics* 21 (2): 107–144.
- Pustejovsky, James. 1998. *The generative lexicon*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Taher, Inam Ismael. 2015. «The problematic forms of nominalization in English: Gerund, verbal noun and deverbal noun». *English Linguistic Research* 4 (1): 30–40.
- Vendler, Zeno. 1967. *Linguistics in philosophy*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Vendler, Zeno. 1968. *Adjectives and nominalization*. The Hague: Mouton.

Abstract

In this article, four research questions are posed about deverbal nouns in Norwegian Bokmål: Is there a discrete border between mass nouns and countable nouns in Norwegian Bokmål? If the answer is yes, the indefinite article occurs only with object-referring nouns. Is this distinction morphosyntactic or semantic/pragmatic? Will occurrence of the indefinite article force an object/product denotation in deverbal nouns containing systematic polysemy (i.e. blocking), or can the indefinite article occur with deverbal nouns with process meaning? To address these questions, data from the Norwegian Newspaper Corpus is used. Kwic-concordances are analysed manually.

In the non-deverbal noun system, it is investigated whether there is a discrete border between mass nouns and countable nouns, where it is postulated that the indefinite article occurs with object-denotating nouns only. With deverbal nouns the main rule is that process-denotating nouns do not occur with the indefinite article. However, several occurrences of this were found. In the final part of the article, these occurrences are explained using Langacker's theory of mental spaces.

Øivin Andersen

Universitetet i Bergen

oinvin.andersen@uib.no